

Krzyż Wolności i Solidarności

<https://ipn.gov.pl/kwi/uroczystosci/20176,Dla-tych-ktorzy-doznali-krzywd-represji-i-cierpien-Wroclaw-29-listopada-2022.html>
2023-04-01, 04:03

„Dla tych, którzy doznali krzywd, represji i cierpień” – Wrocław, 29 listopada 2022

Zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr hab. Krzysztof Szwagrzyk w imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Andrzeja Dudy wręczył dziś w Sali Kolumnowej im. Jerzego Woźniaka w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim Krzyże Wolności i Solidarności.

Uroczystość w siedzibie Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego rozpoczęła się od odśpiewania Mazurka Dąbrowskiego. W swoim przemówieniu do wyróżnionych Krzyżami, zastępca prezesa IPN dr hab. Krzysztof Szwagryk mówił o wdzięczności dla tych, którzy na przestrzeni lat wywalczyli niepodległość dla Polski:

- Krzyż Wolności i Solidarności to symbol pamięci o doznaniu przez Państwa krzywd, represji i cierpień. Tych, których skutki odczuwają Państwo niekiedy do dzisiaj. To wyraz pamięci o zatrzymaniach, inwigilacjach, przesłuchaniach, relegowaniach z uczelni, usuwania z pracy, skazywania przez kolegia ds. wykroczeń i przez sądy. To wyraz pamięci o tych najcięższych doświadczeniach, jakim było więzienie i internowanie. Szanowni Państwo – honorując Krzyżami, Polska mówi Państwu – dziękuję za waszą walkę o wolną i niepodległą Rzeczpospolitą.

W uroczystości wzięły także udział Wojewoda Dolnośląski Jarosław Obremski, który kierując słowa do odznaczonych, wspominał wydarzenia sprzed 40 lat.

- Dzisiejsza uroczystość to przykład na to, że czasami jest sprawiedliwość. Jednocześnie mam poczucie, że każdy z nas – tak jak to było śpiewane myśli, że „po ukończonej walce można rozprostować palce”. Dzisiaj wydarzenia ostatnich 20 lat pokazują, że nic nie jest stabilne, że wolność jest coraz trudniejsza, a i solidarność wymaga od nas wiele. Więc być może przed Państwem jakaś misja do wykonania? W imieniu Rzeczypospolitej za Państwa trud serdecznie dziękuję!

W imieniu nagrodzonych Krzyżami głos zabrał Krzysztof Turkowski, który w latach 1976-1980 współpracował z KOR/KSS KOR i Niezależną Oficyną Wydawniczą „Nova”. W dniach 26 sierpnia - 1 września 1980 r. współorganizował oraz uczestniczył w strajku w Zajeźdni Autobusowej nr VII MPK we Wrocławiu, następnie został członkiem Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego i redagował „Komunikaty Strajkowe” MKS we Wrocławiu. Jesienią 1981 r. uczestniczył w I Krajowym Zjeździe Delegatów NSZZ „Solidarność” w Gdańsku. 13 grudnia 1981 r. uczestniczył w strajku w ZA nr VII MPK, a w dniach 14-15 grudnia 1981 r. w strajku na Politechnice Wrocławskiej. Do 27 maja 1983 r. ukrywał się i był poszukiwany listem gończym.

- Mimo że pochodzimy z różnych ziem, to zjechaliśmy tutaj wszyscy, jesteście wrocławianami, Dolnoślązakami i wiem, że to hasło, które towarzyszyło nam przez XIX i XX stulecie – "Za Wolność Naszą i Waszą" będzie nam towarzyszyć dalej. Chciałbym także powiedzieć, że z tamtych lat pozostały wśród nas przyjaźnie nierozzerwalne. Nasze rodziny – one były dla nas ważne, ale my dla nich jeszcze bardziej. Chciałbym w moim imieniu i wszystkich nagrodzonych Krzyże zadedykować tym, którzy cierpieli wtedy bardziej niż my – właśnie naszym rodzinom.

Po części oficjalnej zaproszeni goście złożyli wiązanek kwiatów pod tablicą pamiątkową poświęconą śp. Kornelowi Morawieckiemu, która znajduje się w budynku Urzędu tuż przy wejściu do Sali Sejmikowej Województwa Dolnośląskiego.

Krzyż Wolności i Solidarności został ustanowiony przez Sejm 5 sierpnia 2010 roku. Po raz pierwszy przyznano go w czerwcu 2011 roku, przy okazji obchodów 35. rocznicy protestów

społecznych w Radomiu. Krzyż nadawany jest przez Prezydenta RP, na wniosek prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, działaczom opozycji wobec dyktatury komunistycznej, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowanie praw człowieka w PRL. Pierwowzorem Krzyża Wolności i Solidarności jest Krzyż Niepodległości z II RP.

29 listopada 2022 r. Krzyżem Wolności i Solidarności odznaczeni zostali:

1. Pan Kazimierz Bączek
2. Pan Grzegorz Janusz Czyż
3. Pan Stanisław Dębiński
4. Pan Lech Kazimierz Dułowski
5. Pan Marian Stefan Erchard
6. Pani Krystyna Maria Jagoszewska
7. Pan Krzysztof Ireneusz Jakubczak
8. Pan Piotr Bronisław Jamróż
9. Pan Kazimierz Mikołaj Janeczko
10. Pan Robert Antoni Kaźmierczak
11. Pan Andrzej Stanisław Kiełczewski
12. Pan Krzysztof Tadeusz Kiniorski
13. Pan Zdzisław Stanisław Kołodziej
14. Pan Wincenty Korsan
15. Pan Mirosław Czesław Mikołajczyk
16. Pan Józef Andrzej Okulicz-Kozaryn
17. Pan Zbigniew Witold Oliwa
18. Pan Andrzej Stanisław Olszewski
19. Pani Jolanta Renata Piątek
20. Pan Piotr Skąlecki
21. Pan Jerzy Witold Szlachta

22. Pani Joanna Małgorzata Turkowska
23. Pan Krzysztof Romuald Turkowski
24. Pan Arkadiusz Stanisław Ukleja
25. Pan Rafał Maciej Waszewski
26. Pani Elżbieta Grażyna Zielińska
27. Pan Ireneusz Zrobek
28. Pani Elżbieta Żuczkiwicz

odznaczeni pośmiertnie:

1. Pan Zygmunt Gołąb
2. Pan Stanisław Jach
3. Pan Teodor Soja
4. Pan Stanisław Marian Syska

Biogramy odznaczonych znajdują się w załączniku poniżej.

PLIKI DO POBRANIA

[wr__biogramy_29_11_2022-as \(docx, 52.57 KB\) 02.01.2023 14:37](#)